

[Indenrigsministeren.]

melse om, at Loven — ligesom det er Tilfældet med Gældsbegrænsningsloven — naar som helst skal kunne ophæves ved kongelig Anordning.

Idet jeg i øvrigt skal henvise til Lovforslaget og de til dette knyttede Bemærkninger, anbefaler jeg det hermed til velvillig og hurtig Behandling i det høje Ting.

Formanden: Ligeledes uden for Dagsordenen giver jeg Ordet til det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlggaard, for at han som Ordfører for Forslagsstillerne kan forelægge det ved Mødets Begyndelse anmeldte Lovforslag.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Bertel Dahlggaard): Under Finanslovbehandlingen i Efteraaret rettede jeg paa Det radikale Venstres Vegne en Opfordring til den højtærede Statsminister om at tage Initiativet til indgaaende Overvejelse og Drøftelse af alle de Problemer, som staar i Forbindelse med de store Arbejdskampe, idet jeg gik ind for den Opfattelse, at vi før eller senere herhjemme maatte finde frem til den Solidaritet mellem Produktionens forskellige Faktorer, der giver det størst mulige Udbytte, de størst mulige Fremskridt og den størst mulige Tryghed for Funktionærer og Arbejdere. Jeg bad derfor den højtærede Statsminister om i Tide at tage Initiativet til at føre Parterne sammen til en Drøftelse af den Nyorientering, som de faktisk i lige Grad er interesserede i, og som det øvrige Samfund har Krav paa bliver forsøgt. Den højtærede Statsminister svarede hertil, at han troede ikke, Tiden var moden til noget saadant, selv om Tanken havde hans fulde Sympati.

Der er nu gaaet et halvt Aar siden, og i dette halve Aar har 2 Arbejdskonflikter været af en saa betydningsfuld Karakter, at Statsmagten har grebet ind og ved Lov fastsat Arbejdsbetingelserne. Under de herom førte Forhandlinger er det kommet stærkt frem, at i Virkeligheden alle føler, den nuværende Tilstand er uholdbar. Den højtærede Statsminister har givet stærke Udtryk derfor, og det samme gælder jo alle Partier her i Risgdagen.

Det er med disse Forhold som Baggrund, at jeg paa Det radikale Venstres Vegne forelægger dette Forslag til Lov om Voldgift i Arbejdsstridigheder, der truer Samfundets Velfærd, samt om Nedsættelse af en Kommission til Overvejelse af Forholdet mellem Arbejdsgivere, Arbejdere og Funktionærer.

Jeg maa som yderligere Begrundelse for

Lovforslaget fremsætte nogle Bemærkninger til Klarlæggelse af den Udvikling, vi paa dette Omraade har gennemgaaet. Jeg minder da om, at Lovgivningen til Modvirkning af Arbejdskonflikter indledtes i 1910 med Lov om Den faste Voldgiftsret og Lov om Udnævnelse af en Forligsmand i Arbejdsstridigheder. Med Den faste Voldgiftsret er der skabt en Domstol til Afgørelse af Spørgsmaal om Brud paa gældende Overenskomster, de saakaldte *Retskonflikter*, og med Forligsmandsinstitutionen er der givet Staten en Ret til Mægling mellem Parterne, hvor Uenighed om nye Overenskomster truer med at føre til Arbejdsstandsninger, de saakaldte *Interessekonflikter*.

Medens der altsaa med Hensyn til Retskonflikter var tilvejebragt et fast udarbejdet System, der byggede paa retslig Afgørelse af opstaaede Stridigheder, var man med Hensyn til Interessekonflikter blevet staaende ved en Tilstand, hvor Konflikten, hvis Mægling mislykkedes, maatte bringes til Afslutning gennem Arbejdskamp i Form af Strejke eller Lockout. I Tiden fra 1910 til 1929 rantes Samfundet da ogsaa mange Gange af store Arbejdskampe. Under det socialdemokratisk-radikale Ministerium, der udnævntes i 1929, indtraadte der imidlertid paa dette Punkt en faktisk Ændring i Udviklingen, idet der i de følgende Aar Gang paa Gang blev grebet ind af Statsmagten over for store Arbejdskonflikter, enten ved at gældende Arbejdsoverenskomster forlængedes ved Lov, som det skete ved Lov af 31. Januar 1933, eller ved at forkastede Mæglingsforslag ophøjedes til Lov, som det skete ved Love af 9. April 1937, 8. April 1938 og 10. Marts 1939, eller endelig ved, at der gennemførtes Love om Konflikternes Afgørelse ved en Voldgiftskendelse afsagt af en i Anledning af den paagældende Konflikt nedsat Voldgiftsret, saaledes som det skete ved Love af 21. April 1934, 29. Marts 1936 og 30. Maj 1940.

Det ligger i Sagens Natur, at denne Lovgivning op gennem 30erne ikke blot havde Det radikale Venstres Tilslutning, men gennemførtes med fuld Tilslutning af Socialdemokratiet paa Statsminister Staunings Forslag.

Under Besættelsen indførtes endelig en egentlig Voldgiftsinstitution, det saakaldte Arbejds- og Forligsnævn, til Afgørelse af alle forekommende Interessekonflikter.

Man vil altsaa se, at i de 16 Aar fra 1929 og til 1945 har Tilstanden herhjemme været denne, at Statsmagten faktisk ikke har tilladt et frit Forløb af store Arbejdskampe.